

فهرست

دیباجه ۹

فراز اول: سلام

نام خدا ۱۱

آداب و شرایط سلام کردن ۱۲

آثار و فواید سلام ۱۴

آداب جواب سلام دادن ۱۴

پاداش سلام و مصافحه ۱۵

فراز دوم: لعن و نفرین

ماهیت لعن ۱۷

آثار و پیامدهای لعن بدون دلیل ۱۷

ملعونان ۱۸

شایستگی لعن بر دشمنان خدا و اهل بیت علیهم السلام ۲۱

فراز سوم: دوستی با اهل بیت علیهم السلام

آثار دوستی با اهل بیت علیهم السلام ۲۳

فراز چهارم: دشمنی با اهل بیت علیهم السلام

۱. بدتر از شرابخواری..... ۲۹
۲. نطفه‌ی ناپاک ۲۹
- پیامد دنیایی و اخروی دشمنی با اهل بیت علیهم السلام ۳۰
- پیامد دوستی با دشمنان خدا..... ۳۱
- نتیجه‌ی دوستی با منحرفان ۳۳

فراز پنجم: تقرب و توسل

- مقربان کیانند؟..... ۳۵
- بعضی از عوامل تقرب به خدا..... ۳۶
- توسل به قرآن و اهل بیت علیهم السلام ۳۸

فراز ششم: حیات طیبه

- درخواست حیات طیبه..... ۴۱
- برخی عوامل مؤثر در دستیابی به حیات طیبه..... ۴۲
- صفات دارندگان حیات طیبه ۴۳

فراز هفتم: زیارت

- سیره رسول خدا صلی الله علیه و آله..... ۴۵
- آثار زیارت قبور..... ۴۵
- آثار زیارت امام حسین علیه السلام ۴۷
- ارزش حائر حسینی علیه السلام نزد اهل بیت علیهم السلام ۴۸
- ادب زیارت امام حسین علیه السلام..... ۵۰

فراز هشتم: صبر بر مصیبت

- آثار صبر بر مصیبت..... ۵۱
- ضرورت دوری از بی‌صبری..... ۵۳

پاداش گریه و جزع بر مصائب سیدالشهداء علیهم السلام..... ۵۴

فراز نهم: بدعت‌گذاری در دین

- ماهیت بدعت گزاران..... ۵۷
- پیامد بدعت‌گذاری در دین ۵۸
- سه نمونه از بدعت گزاران..... ۵۹
- بدعت بنی‌امیه در روز عاشورا..... ۶۰

فراز دهم: شفاعت

- شفیعان کیانند؟..... ۶۳
- شرایط شفاعت..... ۶۴
- محرومین از شفاعت..... ۶۵
- شیعه، سرمست از باده‌ی شفاعت..... ۶۶
- فاطمه علیه السلام شفیع روز جزا..... ۶۷

مفتاح جنان زیارت عاشوراست
روشن‌گر جان زیارت عاشوراست
چیزی که کند خلق جهان را بیدار
از خواب گران زیارت عاشوراست

دیباچه

عاشورا، چکیده‌ی معارف شیعه است. تاریخ اسلام، این نام بلند را، فقط صفحه‌ای در تقویم نمی‌انگارد. عاشورا، نامی در میان تقویم روزها نیست و ساحت آن، فقط خلاصه در سرزمین کربلا و روز دهم محرم سال شصت و یک هجری نمی‌شود. عاشورا، فراتر از یک نام و یک یاد و یک روز است؛ بلکه پهنه‌ی آن، گستره‌ی تاریخ بشر را درنوردیده و انسان را از فروبستگی و سرخوردگی نجات داده است.

عاشورا، رمز عزّت و افتخار یک ملّت است. عاشورا، نامی بلند است به بلندای تاریخ بشر. عاشورا، نامی است که زمزمه‌ی عارفان خداجو بوده است؛ نامی که رمز پیروزی جهادگران راه خدا بوده است؛ نامی که دستاویز ستم‌دیدگان و مظلومان بوده است؛ نامی که زمزمه‌ی

مقاومت بر تحمل سنگینی و فشار ظلم مستکبران و زورگویان عالم بوده است. عاشورا، سرمه‌ی چشم منتظران ظهور است. شیعه، دو بال سرخ و سبز دارد: عاشورا و انتظار. پس، عاشورا بال پرواز است در آسمان عزت و سربلندی، هم در دنیا و هم در آخرت. عاشورا، رمز پیروزی یک ملت است؛ فریاد بلند آزادگی است. آن هم نه فقط برای یک مسلمان، برای بشر، برای بشریت. بشری که دست نیاز به سوی شاخسار آزادی و آزادگی بلند داشته و زندگی همراه با ذلت و زبونی و ذللی را نپسندیده است.

زیارت عاشورا، منشور فکری عاشوراییان است. بررسی فرازهای زیارت عاشورا فرصتی به دست می‌دهد تا شعارهای عاشورا بهتر و عمیق‌تر شناخته شود. چه اینکه شیعه عاشورا را هرگز یک درگیری نظامی نمی‌پندارند بلکه آن را مکتبی بزرگ و فرهنگی سترگ می‌انگارد و لحظه لحظه‌ی رویدادهای آن را حاوی پیامی ارزنده می‌داند. این کتاب، در بردارنده‌ی ده موضوع برگرفته از فرازهای بلند زیارت عاشورا است که به تفکیک موضوعات، تنظیم و به وسیله‌ی آیات، روایات و سیره شرح شده است.

بمَنِّه و کَرَمِه

قم المقدسه - ابوالفضل هادی منش

عید فطر سال ۱۴۳۴ - مرداد ۹۲

hadimanesh1@gmail.com

فراز اول: سلام

«الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ...»
سلام بر تو ای ابا عبدالله! سلام بر تو ای فرزند رسول خدا! سلام بر تو ای فرزند امیرالمؤمنین...

نام خدا

۱. قال رسول الله ﷺ: «إِنَّ السَّلَامَ أَسْمُ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ تَعَالَى فَأَقْشُوهُ بَيْنَكُمْ»؛ به درستی که سلام نامی از نام‌های پروردگار بزرگ است، پس آن را بین خود گسترش دهید».

۲. قرآن کریم می‌فرماید: «هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ»^۱؛ «اوست خدایی که جز او معبودی نیست، همان فرمانروای پاک سلامت [بخش و] مؤمن [به حقیقت حقّی خود که] نگهبان، عزیز، جبار [و] متکبر [است]. پاک است خدا از آنچه [با او] شریک می‌گردانند».

۱. بحار الانوار، ج ۷۳، ص ۱۲.

۲. سوره‌ی حشر، آیه‌ی ۲۳.

۳. در زیارتنامه‌ی مخصوص حضرت سیدالشهداء آمده است: «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ وَإِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ؛ پروردگارا! تو سلام (= آرامش بخش) هستی و سلام (= آرامش) از جانب توست و به سوی تو نیز باز می‌گردد».

آداب و شرایط سلام کردن

۱. سلام پیش از کلام

قال رسول الله ﷺ: «مَنْ بَدَأَ بِالْكَلامِ قَبْلَ السَّلَامِ فَلَا تُجِيبُوهُ وَقَالَ لَا تَدْعُ إِلَى طَعَامِكَ أَحَدًا حَتَّى يُسَلِّمَ؟» هر کس سخن [خود] را پیش از سلام کردن آغاز نمود، پاسخش را ندهید و همچنین فرمود: کسی را بر [خوردن] غذای خود فراخوان مگر اینکه سلام کند».

قال الحسين بن علي عليه السلام: «لَا تَأْذَنُوا لِأَحَدٍ حَتَّى يُسَلِّمَ؟» به احدی اجازه ندهید مگر اینکه سلام کند».

۲. افشاء سلام

قال الباقر عليه السلام: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءَ السَّلَامِ؟» به درستی که پروردگار غذا دادن [به دیگران] و انتشار دادن سلام را دوست می‌دارد».

عن رسول الله ﷺ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ أَخْلَاقٍ أَهْلِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؟ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَقَالَ ﷺ: إِفْشَاءُ السَّلَامِ فِي الْعَالَمِ؟» آیا شما را از برترین اخلاق اهل دنیا و آخرت با خبر نسازم؟ پاسخ گفتند: بله ای رسول خدا ﷺ! فرمود: انتشار سلام در جهان».

۳. ابتداء به سلام

قال رسول الله ﷺ: «إِنَّ أَوَّلَى النَّاسِ بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ مَنْ بَدَأَ بِالسَّلَامِ؛» به درستی که سزاوَرترین مردم در نزد خدا و رسولش ﷺ کسی است که ابتدا به سلام کند».

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام: «لِلْسَّلَامِ سَبْعُونَ حَسَنَةً تِسْعٌ وَ سِتُّونَ لِمُبْتَدِيٍّ وَ وَاحِدَةٌ لِلرَّادِّ؟» برای سلام هفتاد ثواب است که شصت و نه ثواب آن برای کسی است که سلام کند و یک ثواب برای کسی است که پاسخ سلام را می‌دهد».

۴. سلام هنگام ورود

خداوند در قرآن می‌فرماید: «فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ؟»^۳ «پس چون به خانه‌هایی وارد شدید به یکدیگر سلام کنید؛ درودی که از نزد خدا مبارک و خوش است».

قال الباقر عليه السلام: «إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ مِنْكُمْ بَيْتًا فَإِنْ كَانَ فِيهِ أَحَدٌ يُسَلِّمُ عَلَيْهِمْ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ أَحَدٌ فَلْيَقُلْ السَّلَامُ عَلَيْنَا مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا يَقُولُ اللَّهُ تَحِيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ؟»^۴ هرگاه کسی از شما وارد خانه‌ای شود، اگر کسی در آن بود به آنها سلام می‌کند و اگر کسی در آن نبود پس باید بگویند سلام بر ما از جانب پروردگار ما. خداوند می‌فرماید درودی که از نزد خدا مبارک و خوش است».

۱. همان.

۲. همان، ص ۱۱.

۳. سوره‌ی نور، آیه‌ی ۶۱.

۴. بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۱۶.

۲. الخصال، ص ۱۹.

۴. المحاسن، ج ۲، ص ۱۴۳.

۱. مصباح الزائر، ص ۱۱۹.

۳. تحف العقول، ص ۲۴۶.

۵. بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۱۲.

۵. سلام کوچکتز به بزرگتر

قال رسول الله ﷺ: «يُسَلِّمُ الصَّغِيرُ عَلَى الْكَبِيرِ وَالْمَارُّ عَلَى الْقَاعِدِ وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ؛^۱ کوچکتز باید به بزرگتر سلام کند و رهگذر بر کسی که نشسته و گروه کم بر گروه زیاد».

آثار و فواید سلام

۱. آمرزش و مغفرت الهی

قال رسول الله ﷺ: «إِنَّ مِنْ مُّوْجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَذْلُ السَّلَامِ؛^۲ به درستی که از عوامل آمرزش گناهان سلام کردن است».

۲. خیر و برکت خانه

قال رسول الله ﷺ: «أَفْشِ السَّلَامَ يَكْثُرْ خَيْرُ بَيْتِكَ؛^۳ سلام را انتشار ده خیر و برکت خانهات زیاد می شود».

۳. انس با فرشتگان

قال رسول الله ﷺ: «إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ بَيْتَهُ فَلْيُسَلِّمْ فَإِنَّهُ يُنْزِلُهُ الْبَرَكَةَ وَتُؤْنِسُهُ الْمَلَائِكَةُ؛^۴ هرگاه یکی از شما وارد خانه اش شود پس باید سلام کند، پس به درستی که سلام برکت را به خانه اش نازل می کند و فرشتگان را با او مأنوس می گرداند».

آداب جواب سلام دادن

سلمان فارسی می گوید مردی نزد رسول خدا ﷺ آمد و گفت: «السلام عليك يا رسول الله!» پیامبر اکرم ﷺ پاسخ داد: «وَعَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ» پس از چند لحظه مرد دیگری آمد و گفت: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ» پیامبر

۱. وسائل الشیعة، ج ۱۲، ص ۷۳.

۲. بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۱۱.

۳. همان، ص ۷.

۴. همان، ص ۵.

اکرم پاسخ گفت: «وَعَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ» مدتی گذشت و مرد دیگری هم از راه رسید و به پیامبر ﷺ گفت: «السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ» اما پیامبر اکرم ﷺ فقط در پاسخ او فرمود: «وَعَلَيْكَ» مردی که از ابتدا در حضور رسول خدا ﷺ نشسته بود و نحوه ی سلام کردن افراد و پاسخ دادن رسول خدا ﷺ را زیر نظر داشت گفت: ای رسول خدا ﷺ! پدر و مادرم فدای تو شوند! اولی و دومی که به شما سلام کردند شما پاسخ آنها را بهتر از سلام شان دادید اما پاسخ مرد سومی را که سلامش از همه کامل تر بود بسیار کوتاه رد نمودید. دلیل آن چه بود؟ پیامبر اکرم ﷺ تبسمی کرد و فرمود: برای اینکه او دیگر چیزی برای ما باقی نگذاشت که پاسخش را بهتر بگویم. زیرا خداوند متعال می فرماید: «وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا»؛ و چون به شما درود گفته شد شما به [صورتی] بهتر از آن درود بگویید».^۱ من نیز در پاسخش تنها گفتم عليك.^۲

پاداش سلام و مصافحه

ابوعبیده می گوید در سفری من با امام باقر علیه السلام همسفر بودم و هر دو در یک کجاوه بودیم. هنگام سوار شدن، ابتدا من سوار می شدم و سپس ایشان سوار می شدند. هنگامی که امام سوار می شد به من سلام می کرد و احوالپرسی می نمود به گونه ای که گویا مدت هاست مرا ندیده است. هنگام پیاده شدن امام زودتر از من پیاده می شد و وقتی من نیز پیاده می شدم، امام دوباره به من سلام می کرد و احوالپرسی گرمی می نمود که گویا مدت هاست مرا ندیده و خبری از من نداشته. من گفتم: ای فرزند رسول خدا! شما کاری می کنید که دوستان ما نمی کنند و اگر یک بار هم

۱. سوره ی نساء، آیه ی ۸۶.

۲. تفسیر الدر المنثور، ج ۲، ص ۱۸۸.

چنین کنند زیاد است. امام پاسخ داد: مگر تو نمی دانی وقتی دو مؤمن به هم سلام می کنند و دست می دهند گناهان آنان پیوسته تا هنگامی که از هم جدا شوند می ریزد.^۱

فراز دوم: لعن و نفرین

«وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ مَقَامِكُمْ...»
و خدا لعنت کند امتی که اساس ظلم و ستم را
بر شما اهل بیت بنیان نهادند و خدا لعنت کند
امتی را که شما را از مقامتان دور کردند.

ماهیت لعن

ماهیت لعن، دور کردن از رحمت خدا است. عن رسول الله ﷺ قال:
«إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ لِعَانًا وَ إِنَّمَا بُعِثْتُ رَحْمَةً؛ به درستی که من لعن کننده
(دور کننده از رحمت) مبعوث نشده ام، بلکه من بر رحمت برانگیخته
شده ام».

آثار و پیامدهای لعن بدون دلیل

۱. سلب حق شفاعت و شهادت

قال رسول الله ﷺ: «لَا يَكُونُ اللَّعَانُونَ شَفَعَاءَ وَلَا شُهَدَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ آنان که
بسیار لعن و نفرین می کنند از شفاعت کنندگان و شاهدان روز قیامت
نمی شوند».

۱. كنز العمال في سنن الاقوال و الافعال، علاء الدين المتقى بن حسام الدين الهندي، بيروت، مؤسسة الرسالة، ۱۴۰۹ ه.ق، ح ۸۱۷۶
۲. همان، ح ۸۱۷۹

۲. بازگشت لعن به لعن کننده

قال الباقر (عليه السلام): «إِنَّ اللَّعْنَةَ إِذَا خَرَجَتْ مِنْ صَاحِبِهَا تَرَدَّدَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الَّذِي يَلْعَنُ فَإِنْ وَجَدَتْ مَسَاغًا وَإِلَّا عَادَتْ إِلَى صَاحِبِهَا وَكَانَ أَحَقَّ بِهَا فَاحْذَرُوا أَنْ يَلْعَنُوا مُؤْمِنًا فَيَحِلَّ بِكُمْ؛^۱ به درستی که لعنت وقتی از لعنت کننده صادر شود بین او و کسی که لعنت شده تردد می کند، پس اگر راهی یافت [که هیچ] و گرنه به سوی صاحب خود (لعنت کننده) باز می گردد، در حالی که خود او سزاوارتر به آن است. پس، از نفرین کردن مؤمن بپرهیزید که بر شما حلال شود (خود سزاوار آن شوید)».

عن رسول الله (صلى الله عليه وآله): «لَمَّا لَعَنَ رَجُلٌ نَاقَتَهُ وَهُوَ يَسِيرُ مَعَهَا قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْرِهَا عَنَّا فَقَدْ اسْتَجَبَ لَكَ؛^۲ هنگامی که مردی شتر خود را نفرین کرد در حالی که با آن می رفت، رسول خدا (صلى الله عليه وآله) فرمود: او را از ما عقب بینداز، پس به تحقیق برای تو به اجابت رسید».

ملعونان

۱. کافران

«إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا»^۳؛ «به درستی که خداوند، کافران را لعنت کرده و برای آنها آتش فروزانی آماده کرده است».

۲. آزار رسانندگان به خدا و رسول

«إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا»^۴؛ «کسانی که خدا و رسولش را آزار می دهند، مشمول لعنت خدا در دنیا و آخرت هستند و عذاب خوارکننده ای برای آنها مهیا کرده است».^۴

۳. منافقان در امر به معروف و نهی از منکر

قال امير المؤمنين (عليه السلام): «لَعَنَ اللَّهُ الْآمِرِينَ بِالْمَعْرُوفِ التَّارِكِينَ لَهُ وَ النَّاهِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ الْعَامِلِينَ بِهِ»^۱ خداوند لعنت کند کسانی را که امر به معروف می کنند و خود آن را ترک می نمایند و نهی کنندگان از منکر را که خود به منکر عمل می نمایند».

۴. قطع رحم کنندگان

«فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَ تَقَطُّعُوا أَرْحَامَكُمْ * أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ»^۲؛ «اگر از دستورهای الهی رویگردان شوید جز این انتظار نمی رود که در زمین فساد کرده و پیوند خانوادگی تان را قطع کنید. آنها کسانی هستند که خداوند لعنت شان کرده و گوش های شان را کر و چشمانشان را کور ساخته است».

۵. عمل کنندگان به عمل قوم لوط

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «لَعَنَ اللَّهُ مَنْ عَمِلَ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ»^۳ خداوند لعنت کند کسی را که عمل قوم لوط را انجام دهد».

۶. تأخیر اندازان نماز

عن حجة بن الحسن (عليه السلام) أنه قال: «مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ أَخَّرَ صَلَاةَ الْعَدَاةِ حَتَّى تَنْقُضِيَ النُّجُومُ وَمَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ أَخَّرَ صَلَاةَ الْعِشَاءِ حَتَّى تَشْتَبِكَ النُّجُومُ»^۴ ملعون است ملعون است کسی که نماز صبح را تا رفتن ستاره ها به تأخیر اندازد و ملعون است ملعون است کسی که نماز عشاء را تا پدیدار شدن همه ی ستاره ها به تأخیر اندازد».

۱. نهج البلاغة، خطبه ۱۲۹.

۲. سوره ی محمد، آیه ی ۲۲ و ۲۳.

۳. مسند احمد بن حنبل، امام احمد بن حنبل، بیروت، دار صادر، بی تا، حدیث ۲۸۱۷.

۴. بحار الانوار، ج ۸۳، ص ۲۰.

۲. کنز العمال، ج ۸۱۹۵.

۴. سوره ی احزاب، آیه ی ۵۷.

۱. بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۲۰۸.

۳. سوره ی احزاب، آیه ی ۶۴.

۷. رشوه دهنده و رشوه گیرنده

قال رسول الله ﷺ: «لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ وَالْمَاشِيَّ بَيْنَهُمَا»^۱ خداوند لعنت کند رشوه دهنده و رشوه گیرنده و کسی که بین آنها ارتباط برقرار سازد».

۸. آزار دهنده والدین

قال الصادق عليه السلام: «مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ ضَرَبَ وَالِدَهُ أَوْ وَالِدَتَهُ مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ عَقَى وَالِدَيْهِ»^۲ ملعون است ملعون است کسی که پدر یا مادرش را کتک بزند. ملعون است ملعون است کسی که پدر و مادرش را بیازد».

۹. پوشنده لباس زن

«لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الرَّجُلَ يَلْبِسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ»^۳ رسول خدا ﷺ نفرین کرد مردی را که لباس زن بپوشد».

۱۰. رباخواران

«لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَكِلَ الرِّبَا وَمَوَكَّلَهُ وَشَاهِدِيهِ وَكَاتِبِيهِ»^۴ رسول خدا ﷺ رباخوار و وکیل و دو شاهد و نویسنده آن را لعن نمود».

۱۱. روی گردانندگان از پدر و مادر، به هم زندگان رابطه زناشویی و سخن چینان

قال رسول الله ﷺ: «ثَلَاثَةٌ لَعَنَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى رَجُلٌ رَغِبَ عَنِ وَالِدَيْهِ وَرَجُلٌ سَعَى بَيْنَ رَجُلٍ وَامْرَأَةٍ يَفْرُقُ بَيْنَهُمَا يُخْلِفُ عَلَيْهَا مِنْ بَعْدِهِ وَرَجُلٌ سَعَى بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ بِأَلَاخَادِيثٍ لِيَتَبَاغَضُوا وَيَتَحَاسَدُوا»^۵ سه کس را پروردگار بزرگ لعنت کرده است: کسی که از پدر و مادر خویش روی گرداند، کسی که سعی کند بین

۱. همان، ج ۱۰۴، ص ۲۷۴.

۲. کنز الفوائد، ج ۱، ص ۱۰۵.

۳. سنن ابی داود، ج ۴۰۹۸.

۴. کنز العمال، ج ۴۳۳۶.

۵. همان، ج ۴۳۹۳۰.

مرد و زنی جدایی بیندازد و زن دیگری را بعد از آن جایگزین آن زن کند و کسی که با سخنانی بین مؤمنین، تلاش کند تا آنها را به کینه و حسد نسبت به هم وادارد».

شایستگی لعن بر دشمنان خدا و اهل بیت علیهم السلام

روزی پیرزنی نزد امام صادق علیه السلام آمد در حالی که دو لباس بافته شده از پشم را در دست گرفته بود. به امام سلام کرد و عرض نمود: «ای فرزند رسول خدا! این دو لباس را من با دست خویش بافته‌ام؛ اما یکی از این دو را در حالی بافتم که هر رشته را با سلام و درود بر خاندان پیامبر اکرم ﷺ گره زده‌ام و در دیگری هر رشته را با لعن و نفرین نسبت به دشمنان شما بافته‌ام. اکنون هر دو را خدمت شما آورده‌ام. کدام یک از این دو لباس نزد شما محبوبتر است؟ امام صادق علیه السلام فرمود: آن لباسی را که با لعن و نفرین نسبت به دشمنان ما بافته‌ای»^۱.

پس از صلح امام مجتبی علیه السلام روزی معاویه در مدینه بالای منبر رفت و در حضور مردم شروع کرد از امیرالمؤمنین علیه السلام بد گفتن. او گفت: «ای مردم! علی علیه السلام کیست و پسر او چکاره است تا خلافت کند». در این میان امام مجتبی علیه السلام وارد مسجد شد. امام رو به حاضران کرد و پس از سپاس و ستایش خداوند فرمود: «پروردگار بلند مرتبه و سترگ هیچ پیامبری را بر نیانگیخت مگر اینکه برای او دشمنی از ستمکاران و گناه پیشگان قرار داد. من پسر علی علیه السلام هستم و تو پسر صخر هستی. مادر تو هند است و مادر من فاطمه علیها السلام. جدهی تو قتيله است و جدهی من خدیجه علیها السلام. حال خداوند لعنت کند هر یک از ما دو نفر را که حسبی پایین تر و یادی فرو

۱. العوالم، ج ۲۰، ص ۴۳۴.

افتاده‌تر و کفری بیشتر و نفاقی شدیدتر دارد». مردم که در مسجد جمع شده بودند یکصدا گفتند: «آمین آمین». معاویه سرافکنده خطبه خود را قطع کرد و شرمگین از منبر پایین آمد و از مسجد بیرون رفت.^۱

فراز سوم: دوستی با اهل بیت علیهم‌السلام

«إِنِّي سَلِّمُ لِمَنْ سَأَلَكُمْ وَ حَزْبُ لِمَنْ خَارَبَكُمْ وَ وَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ وَ عَدُوٌّ لِمَنْ غَادَاكُمْ...»
 من با هرکس که با شما در صلح است دوستم و
 با هرکس که با شما در جنگ است دشمنم و
 من با دوستان شما دوست هستم و با دشمنان
 شما، دشمن هستم.

آثار دوستی با اهل بیت علیهم‌السلام

۱. امان از آتش جهنم

قال رسول الله ﷺ: «وَلَا يَتَّبِعُنِي أَهْلُ بَيْتِي أَمَانٌ مِنَ النَّارِ؛^۱ دوستی با من و خاندان من امان از آتش است».

۲. برتر از عبادت یک سال

قال رسول الله ﷺ: «حُبُّ آلِ مُحَمَّدٍ يَوْمًا خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ؛^۲ یک روز دوستی خاندان پیامبر ﷺ برتر از عبادت یک سال است».

۳. پاک شدن گناهان

«قال الصادق عليه السلام: «إِنَّ حُبَّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ لَيَحُطُّ الذُّنُوبَ عَنِ الْعِبَادِ كَمَا تَحُطُّ الرِّيحُ الشَّدِيدَةُ الْوَرَقَ عَنِ الشَّجَرِ؛^۳ به درستی که دوستی ما اهل بیت گناهان

۱. بحار الانوار، ج ۲۷، ص ۸۸

۲. کشف الغمّة، ج ۱، ص ۱۳۷؛ بحار الانوار، ج ۲۷، ص ۱۰۳.

۳. ثواب الاعمال، ص ۲۲۳.

بندگان را می ریزد؛ همان گونه که باد شدید برگ را از درخت جدا می کند».

۴. اجر عظیم

قال الصادق (ع): «مَنْ أَحَبَّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَحَقَّقَ حُبَّنَا فِي قَلْبِهِ جَرَى يَنْابِيعُ الْحِكْمَةِ عَلَى لِسَانِهِ وَجُدَّ الْإِيمَانُ فِي قَلْبِهِ وَجُدَّ لَهُ عَمَلُ سَبْعِينَ نَبِيًّا وَ سَبْعِينَ صِدِّيقًا وَ سَبْعِينَ شَهِيدًا وَ عَمَلُ سَبْعِينَ عَبْدًا عَبْدَ اللَّهِ سَبْعِينَ سَنَةً؛^۱ هر کس ما اهل بیت را دوست داشته باشد و دوستی ما را در دلش محقق نماید، چشمه های حکمت بر زبانش جاری می شود و ایمان در قلبش تجدید می شود و ثواب عمل هفتاد پیامبر و هفتاد راستگو و هفتاد شهید و هفتاد عابد که هفتاد سال عبادت کرده برای او نوشته می شود».

۵. سود دنیا و آخرت

قال رسول الله (ص): «مَنْ أَرَادَ التَّوَكُّلَ عَلَى اللَّهِ فَلْيُحِبِّ أَهْلَ بَيْتِي وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْجُو مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ فَلْيُحِبِّ أَهْلَ بَيْتِي وَمَنْ أَرَادَ الْحِكْمَةَ فَلْيُحِبِّ أَهْلَ بَيْتِي وَمَنْ أَرَادَ دُخُولَ الْجَنَّةِ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَلْيُحِبِّ أَهْلَ بَيْتِي فَإِنَّهُ مَا أَحَبَّهُمْ أَحَدٌ إِلَّا رُبِحَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛^۲ هر کس توکل بر خدا را می خواهد باید اهل بیت مرا دوست بدارد. و هر کس نجات از عذاب قبر را می خواهد پس باید اهل بیت مرا دوست بدارد. و هر کس حکمت می خواهد پس باید اهل بیت مرا دوست بدارد. هر کس وارد شدن بدون حساب در بهشت را می خواهد باید اهل بیت مرا دوست بدارد. پس به خدا سوگند احدی به آنها مهر نمی ورزد مگر اینکه در دنیا و آخرت سود می کند».

۶. بهره مندی از شفاعت

قال رسول الله (ص): «أَلْزِمُوا مَوَدَّتَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ فَإِنَّهُ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَهُوَ يَوْمَدُنَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِنَا؛^۱ پیوسته با دوستی ما اهل بیت همراه باشید. پس به دوستی که هر کس روز قیامت خدا را ملاقات کند در حالی که ما را دوست دارد، با شفاعت ما وارد بهشت می شود».

۷. آسانی عبور از پل صراط

قال رسول الله (ص): «أَثْبِتْكُمْ عَلَى الصِّرَاطِ أَشَدُّكُمْ حُبًّا لِي وَلِأَهْلِ بَيْتِي؛^۲ ثابت قدم ترین شما بر پل صراط، کسی است که ثابت ترین دوستی را نسبت به من و خاندان من دارد».

حکم بن عتیبه می گوید: روزی در خدمت امام باقر (ع) بودیم در حالی که خانه امام آکنده از شیعیان و دوستان ایشان بود. در این میان پیرمردی کمر خمیده، عصا زنان وارد شد و ابتدا به امام باقر (ع) سلام نمود و صبر کرد تا امام جواب سلام او را بدهد. سپس رو کرد به حاضران و به آنان نیز سلام نمود. جمعیت نیز جواب سلام او را داد و آن گاه رو به امام کرد و گفت: «ای فرزند رسول خدا (ص) فدایت شوم، مرا نزدیک خود جای دهید تا سخن شما را بهتر بشنوم. سپس نزد امام رفت و عرض کرد: به خدا سوگند! من شما را دوست دارم و دوستان شما را نیز دوست دارم و به خدا سوگند! شما را و دوستانتان را به خاطر مطامع دنیایی دوست ندارم و به خدا سوگند! دشمن شما را دشمن می دارم و از او بیزاری می جویم و به خدا سوگند! به خاطر دشمنی و کینه خود با او دشمن نیستم و از او براءت نمی جویم. و به خدا سوگند! حلال شما را

۱. بحار الانوار، ج ۲۸، ص ۹۰. ۲. همان، ج ۲۷، ص ۱۱۶.

۱. الامالی، شیخ مفید، ج ۱، ص ۱۳.

۲. اهل البيت في الكتاب والسنة، ص ۴۲۵.

حلال می‌شمارم و حرام شما را حرام می‌دانم و منتظر امر شما هستم. پس [با این وصف] آیا امیدی در من می‌بینید؟ خدا مرا فدای شما کند!»

امام با تبسمی به او فرمود: «جلوتر بیا! جلوتر بیا» و آن قدر او را نزدیک خود فرا خواند که در کنار امام نشست. امام به او فرمود: «روزی شخصی همین سؤال را که تو پرسیدی، از پدرم علی بن الحسین علیه السلام پرسید. پدرم به او پاسخ داد: اگر تو با همین عقیده از دنیا بروی، آن هنگام که مرگ تو در رسد، پیامبر خدا صلی الله علیه و آله، علی علیه السلام، حسن علیه السلام، و حسین علیه السلام و علی بن الحسین علیه السلام بر بالین تو حاضر می‌شوند و قلبت آرام می‌گیرد و چشمت روشن می‌شود و روح و ریحان همراه با کرام الکاتبین به استقبال تو خواهند آمد. این زمانی است که جان به سینه‌ات برسد. و بعد از مرگ نیز لطفی از خدا خواهی دید که چشمت به آن روشن می‌شود و روز قیامت نیز در کنار ما خواهی بود».

پیرمرد که از سخنان امام سخت شگفت زده شده بود عرض کرد: «آیا می‌شود یک بار دیگر سخن خود را تکرار کنید؟» امام با حوصله سخن خود را تکرار کرد و پیرمرد از فرط خوشحالی گفت: «الله اکبر! آیا به راستی این منم که مشمول این الطاف می‌شوم؟» آن گاه صیحه‌ای زد و بر زمین افتاد.

حاضران فریاد کشیدند و به سوی او دویدند و وی را از زمین بلند کردند. امام نیز جلو آمد و با دست خود اشک از چشمان پیرمرد پاک کرد. پیرمرد دست امام را گرفت و بر چشم و صورت خود کشید. سپس لباسش را کنار زد و دو دست امام را بر سینه خود کشید و از جایش برخاست و خداحافظی کرد و از مجلس بیرون رفت. حاضران همچنان

می‌گریستند. امام از پشت سر نگاهی به او کردند و فرمودند: «هر کس می‌خواهد مردی از اهل بهشت را ببیند، به این مرد نگاه کند». و من تا بدان روز مجلسی را چنین حسرت زده ندیده بودم.^۱

۱. الکافی، ج ۸، ص ۷۶، حدیث ۳۰.

فراز چهارم: دشمنی با اهل بیت علیهم السلام

«إِنِّي سَلِّمٌ لِمَنْ سَأَلَكَكُمْ وَ حَزْبٌ لِمَنْ خَارَبَكُمْ وَ
وَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ...»
من با هر کس که با شما در صلح است دوستم و
با هر کس که با شما در جنگ است دشمنم و
من با دوستان شما دوست هستم و با دشمنان
شما، دشمن هستم.

۱. بدتر از شرابخواری

قال الصادق عليه السلام: «الشَّارِبُ الْخَمْرِ كَغَايِدٍ وَتَيْنٍ وَ النَّاصِبُ لِأَلٍ مُحَمَّدٍ شَرُّ مِنْهُ؛^۱
شرابخوار مانند بت پرست است و دشمن خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله از او بدتر
است.»

۲. نطفه‌ی ناپاک

عن امیرالمؤمنین عن رسول الله صلی الله علیه و آله أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ لَمْ يُحِبَّ عِزَّتِي فَهُوَ لِأَحَدِي
ثَلَاثٍ إِمَّا مُنَافِقٌ وَإِمَّا زَنِيَّةٌ وَإِمَّا أُمُّهُ حُمِلَتْ بِهِ فِي غَيْرِ طَهْرٍ؛^۲ هر کس خاندان مرا
دوست نداشته باشد، پس او یکی از این سه نفر است: یا منافق است و یا
زنازاده است و یا مادرش در غیر از ایام پاکی (حیض) او را باردار شده
است.»

۱. وسائل الشیعة، ج ۱۸، ص ۵۵۹.

۲. الفصول المهمة، ص ۵۰۰.